

Udruženje građana češkog porijekla
Spolek občanů českého původu

česká beseda

Sarajevo

INFORMATOR br. 1/2008.

Period od 01.01.2008. do 30.06.2008.

Dragi članovi!

2008. godinu započeli smo radnim druženjem. Članovi Udruženja rado su se odazvali ovom pozivu i u prijatnoj atmosferi, u prostorijama Franjevačkog samostana sv. Ante, dogovorili o aktivnostima za naredni period. Kao domaćine, čekala nas je organizacija Petih susreta prijateljstva, a trebalo je izabrati i kandidata za odlazak u Dobrušku na kurs češkog jezika, pripremiti projekte za 2009. godinu, izvršiti pripreme za održavanje kursa češkog jezika za studente koji su aplicirali za stipendije na Univerzitetima u Češkoj Republici. Članovima Udruženja podijeljen je i Informator br.2 za 2007. godinu, sa prigodnim kalendarom za sljedeću godinu, a sa ilustracijom Jiříja Trnke: Z loutkoveho filmu «Špaliček».

Opšti zaključak je bio da su nam stvarno neophodne prostorije za rad, kao i da bi sve izgledalo mnogo ljepše za članove Besede da nam je neki naš kutak na raspolaganju.

Kurs češkog jezika trajao je pet mjeseci, započeo je u januaru, a završen je u junu. Jadranka Šuster je i ove godine studentima predavala gramatiku češkog jezika, a časove konverzacije vodili su Libuša Peškova i Aleksandar Götz. Interesovanje je bilo izvanredno. Važno je napomenuti da su, osim studenata, ovaj kurs pohađali i srednjoškolci. Dodjeli diploma prisustvovala je i konzul u BiH, gospođa Jana Stara, koja je razgovor sa polaznicima vodila isključivo na češkom jeziku. Pohvalila je studente za njihovo usvojeno znanje na ovom kursu.

Za školsku 2008/2009. godinu najavljeno je otvaranje lektorata češkog jezika na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Lektor će biti iz Češke Republike.

Pripreme za Pete susrete prijateljstva bile su veoma zahtjevne, ali verujem da smo bili dobri domaćini i da su ovi Susreti svoj cilj opravdali, kao i da je za sve goste ovo bilo jedno divno iskustvo, jedno prekrasno druženje, ili jednostavno rečeno, vikend

u Sarajevu koji će se pamti. Našim gostima podijelili smo i naš časopis GODIŠNJAK za 2007. godinu. Više o susretima pripremila nam je Leona Sabolek, a na stranicama Jednote, časopisa koji izdaje Savez Čeha u Republici Hrvatskoj, objavljen je i tekst na češkom jeziku koji je napisala Grozdana Dosegović, članica Češke besede iz Zagreba, a naša gošća na ovim Susretima. Tekst ćemo objaviti u Godišnjaku za 2008. godinu.

Što se tiče ove aktivnosti našeg Udruženja, moram još nešto vrlo važno reći, a to je da bez finansijske pomoći koju nam je za ovaj projekt izdvojilo Ministarstvo vanjskih poslova Češke Republike, Odsjek za sunarodnjake-krajane, od ovih susreta teško da bi i bilo nešto. Naš pokušaj da pokrovitelj Susreta bude Grad Sarajevo završio je bezuspješno, a pozivu za sudjelovanje na Susretima nije se odazvao niko iz gradskih vlasti. Ovo kažem samo radi usporedbe sa prošlogodišnjim Susretima koji su bili u Banja Luci, domaćin je bila Češka beseda Banja Luke, a pokrovitelj je bio grad Banja Luka.

U junu 2007. godine gradske vlasti objavile su Javni poziv za sufinansiranje projekata manjinskih udruženja. Prijavili smo četiri projekta, ali zbog neutvrđene metodologije rada samih gradskih vlasti, ova sredstva su nam dodijeljena tek u februaru 2008. godine, i to za tri projekta. Sredstva za sufinansiranje projekta «Restauracija kipa andela» na groblju sv. Mihovila nisu odobrena.

Iskreno se nadam da će lokalne vlasti u periodu koji je pred nama prepoznati prave vrijednosti našeg Udruženja, kao i vrijednosti sličnih udruženja, te da će i finansiranje krenuti u nekom boljem smjeru.

Federalno ministarstvo kulture također je objavilo sličan Javni poziv, ali za sufinansiranje projekata za 2008. godinu, na koji smo konkurisali sa dva projekta. Nadamo se da će Federalno ministarstvo kulture, u svojoj proceduri odobravanja i dodjele sredstava za sufinansiranje, izabrati i naše projekte.

Prošlogodišnja izložba u organizaciji Ambasade Češke Republike u Sarajevu i u saradnji sa Zemaljskim muzejom BiH, posvećena djelu Karla Paržika, na kojoj su predstavljeni ključni projekti ovog arhitekta, a koji su umnogome doprinijeli arhitektonskom naslijeđu BiH, u aprilu 2008. godine otvorena je i u Mostaru, u galeriji Srpskog prosvjetnog i kulturnog društva "Prosvjeta". Izložba je već uspješno prikazana u Sarajevu, Zenici i Tuzli, a planirano je njeno prikazivanje još u Prijedoru i Banja Luci.

16. juna 2008. godine članovi Češke besede položili su cvijeće na grob Karla Paržika povodom 66 godina od njegove smrti..

Događaji kojima smo prisustvovali

Ambasada Češke Republike nastavila je sa filmskim projekcijama koje se održavaju jednom mjesečno u prostorijama Franjevačkog samostana sv. Ante u Sarajevu, a o tome Vas redovno obavještavamo. U proteklom periodu mogli ste pogledati filmove: «Divlje pčele» češkog režisera Bohdana Slame, «Akumulator 1» režisera Jana Sveraka, «Povratne boce» («Kaucija za flaše») Zđeneka Sveraka i Jana Sveraka, kao i film «Ljepotica u nevolji» Jana Hrebejka. Uz ove projekcije (filmovi se mogu unajmiti u Ambasadi ČR u Sarajevu), za najmlađe redovno su prikazivane animirane priče o Patu i Matu, dječiji filmovi bez govornog dijaloga.

U periodu od 02. juna do 06. juna 2008. godine, u organizaciji Češke ambasade, u Sarajevu su održani Dani češkog dječijeg filma, a zatim i u Banja Luci, Zenici i Mostaru.

U okviru Sarajevske zime nastupili su i češki umjetnici.

04. marta u Narodnom pozorištu u Sarajevu, komedijom «Baby Box», predstavilo se Pozorište Veseli koraci iz Praga, a u Bošnjačkom institutu 09. marta, održan je koncert Katerine Englichove (harfa) i Vilema Veverke (oboa). U prostorijama Colegium Artisticum-a otvorena je izložba pod nazivom «Praško proljeće '68», koja je posvećena Aleksandru Dubčeku, jednoj od vodećih ličnosti u Praškom proljeću, kao i jednom od najznačajnijih političara i osoba u historiji bivše Čehoslovačke.

20. aprila 2008. godine u Bošnjačkom institutu otvorena je izložba Dušana Karpatskog pod nazivom «Jedan češki prijatelj Bosne i Hercegovine». Završivši studij češkog i srpskohrvatskog jezika na Filološkom fakultetu Karlovog univerziteta u Pragu, tokom svoje

pedesetogodišnje djelatnosti, najviše se bavio zbližavanjem češke (i slovačke) književnosti s književnostima jugoslavenskih naroda.

Vaša Jovanka Manzalović Šalaka

Vijeće nacionalnih manjina BiH

Zakon o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina usvojen je još 2003. godine, a član 21 ovog Zakona kaže da će Parlamentarna skupština BiH osnovati Vijeće nacionalnih manjina BiH, kao posebno savjetodavno tijelo, koje će sačinjavati pripadnici nacionalnih manjina.

U junu 2007. godine Komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku Parlamentarne skupštine BiH raspisala je Javni poziv sa zadatkom da odabere po jednog predstavnika iz svake nacionalne manjine kako bi formirala Vijeće nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine.

Predstavnici Čeških beseda iz Sarajeva, Banja Luke i Prijedora predložili su svoje kandidate. Naša Beseda, u pismenoj formi, prosljedila je Komisiji svoju podršku kandidatu Vladimiru Blahi iz Češke besede Banja Luka. Međutim, na sastanku Komisije i kandidata koji je bio u septembru 2007. godine, Vladimir Blaha predložio je da predstavnica Češke besede Sarajevo, Jovanka Manzalović Šalaka, bude član Vijeća, a njegov prijedlog je podržao i Tomislav Blaha iz Češke besede Prijedor. Radu Komisije, kao i izboru kandidata, prisustvovali su i predstavnici Međunarodne zajednice u BiH, u ime OSCE-a Christine Astrig Mardirossian i Grigori Fabian, a u ime Centra civilnih inicijativa Jasmila Pašić.

Nadležne institucije BiH, krajem januara 2008. godine, donijele su Odluku o imenovanju članova Vijeća nacionalnih manjina BiH, a o tome Helsinški komitet u BiH u svom časopisu kaže:

«Poslije višemjesečnog provođenja postupka Parlamentarna komisija, od ukupno 17 predstavnika koliko treba da broji Vijeće za nacionalne manjine, došla je do imena deset kandidata. Tako je predloženo da u Vijeće za nacionalne manjine BiH budu imenovani: Halil Bicaj (Albanci), Jovanka Manzalović - Šalaka (Česi), Tihomir Knežiček (Italijani), Jakob Finci (Jevreji), Vasilija Ibrahimagić (Makedonci), Nedžad Jusić (Romi), Andrija Stavok (Ukrajinci), Irena Milivojević (Mađari), Darko Kovač (Poljaci), te Marija Grbić (Slovenci)».

U aprilu 2008. godine konstituisano je Vijeće nacionalnih manjina pri Parlamentu BiH. Za predsjedavajućeg Vijeća izabran je Nedžad Jusić, a za zamjenike Marija Grbić i Vasilija Ibrahimagić, a na sjednici Vijeća održanoj u junu 2008. godine, usvojen je Poslovnik o radu Vijeća i Plan rada do kraja 2008. godine.

O radu Vijeća informisat ćemo Vas i u narednom periodu.

Član Vijeća: Jovanka Manzalović Šalaka

Peti susreti prijateljstva

31.05. i 01.06.2008. godine u Sarajevu održani su V. susreti prijateljstva u organizaciji sarajevske «Česke besede». Ova čast je pripala našoj Besedi jer je 2008. godina jubilarna iz više razloga: navršava se 130 godina masovnijeg dolaska Čeha u Bosnu i Hercegovinu, 80-a obljetnica rođenja Jana Berana, 10 godina obnove «Česke besede» i 5 godina postojanja Doma nacionalnih manjina u Banjoj Luci, kao i 5 godina Susreta prijateljstva koje je pokrenuo Vladimir Blaha.

U Hotelu Grand je 31.05., uz intoniranje himni, počeo radni dio Susreta, koji je otvorila predsjednica «Česke besede» Sarajevo, Jovanka Manzalović-Šalaka. Ona je pozdravila goste: gospođu Janu Staru-konzula Ambasade Češke Republike, gospodina Vladimira Blahu iz «Česke besede» Banja Luka, gospođu Žanu Stajčićovu iz Društva Slovaka «Janošik» Banja Luka, gospođu Vesnu Golubović iz Društva prijateljstva Jugoslavena, Čeha i Slovaka Beograd i gospodina Dubravka Dosegovića iz «Česke besede» Zagreb.

Dopredsjednik «Česke besede» Sarajevo, Tomislav Krzyk, istaknuo je dobru suradnju sa Ambasadam, ali i probleme oko organiziranja aktivnosti zbog nesigurnog financiranja, nedostatka prostorija i novca za sitne troškove.

Predsjednik «Česke besede» Banja Luka, Vladimir Blaha, govorio je o svojoj ideji povezivanja Čeha i Slovaka s područja bivše Jugoslavije, pozitivnim iskustvima Doma nacionalnih manjina u Banjoj Luci i njihovim vezama s Domom nacionalnih manjina u Pragu. Predsjednica Društva Slovaka, Žana Stajčićova, naglasila je da pomoć dobivaju i od grada i od Ambasade.

Predsjednica Društva prijateljstva Jugoslavena, Čeha i Slovaka iz Beograda, Vesna Golubović, napomenula je da njihovo Udruženje nije manjinsko, nego Udruženje građana zbog malog broja Čeha u Beogradu. Ipak im dolazi češki učitelj iz Rumunije, organiziraju ciljane posjete Češkoj, a

ove godine koncertom obilježavaju 40 godina Češkog proljeća.

Stefana Paunović, asistentica slovačkog jezika na Filološkom fakultetu u Beogradu, istaknula je da se slovački jezik izučava kao strani jezik, dok se u Vojvodini on izučava kao maternji. Mlade privlače atraktivnim programima.

Najstariju «Česku besedu» koja u Zagrebu postoji punih 135 godina, zastupao je dopredsjednik Dubravko Dosegović. Prije 10 godina vraćen im je prostor u koji treba puno ulagati jer je tu bila smještena radio-stanica. Imaju pjevački zbor i folklornu skupinu, a škola je u sustavu obrazovanja. Uručio je prigodan poklon našoj Besedi i poželio da se idući susreti održe u Zagrebu.

Konzul, gospođa Jana Stará, iznijela je problem sa 2 miliona ljudi češkog porijekla o kojima brine Institut opunomoćenika za zemljake. Koliko god da se izdvaja novca, nikada ne može biti dovoljno jer se za pomoć obraća 170 udruženja iz 45 zemalja. Obećala je da će prenijeti problem financiranja, posebno za prostor. Ministarstvo vanjskih poslova Češke Republike organizira kurs češkog jezika u Dobrušci, studentske boravke na univerzitetima, šalje češke učitelje. Na kursovima se izučava metodika bohemistike, kao i lektorat, za sve zainteresirane. Izdaje se dvomjesečni časopis «Dobro došli u srce Evrope» i elektronski časopis na internetu. Tu je još stranica Ministarstva vanjskih poslova na internetu i portal Češkog radija. Na kraju je pohvalila suradnju s Vladimirom Blahom, Jovankom Manzalović-Šalaka i Tomislavom Krzykom. Njeno obraćanje prisutnim gostima i domaćinima prevodila je Anna Bašić.

U toku radnog dijela još je prikazan turistički film o Sarajevu, a nakon toga se krenulo u obilazak grada.

U toku svečane večere uručeni su pokloni i pogledan film sa IV. susreta prijateljstva koji su prošle godine održani u Banjoj Luci. Tada je potpisan i Sporazum o suradnji Udruženja kojima se pridružila i naša Beseda. Ostatak večeri je protekao u druženju i neformalnoj, ali korisnoj, razmjeni iskustava.

01.06.2008. godine gosti i domaćini su obišli Vrelo Bosne i još jednom se vratili u obilazak grada.

Peti susreti prijateljstva ostat će svima u lijepoj uspomeni, a dogovorena suradnja pomoći u radu svakom od potpisnika. Do novih susreta!

Leona Sabolek

**Planirane aktivnosti Udruženja
za period od 01.07.2008. do 31.12.2008. godine**

1. Proslava Sv. Vasilja obilježiće se jednodnevnim izletom u Kraljevu Sutjesku Koordinator je Upravni odbor Česke besede Sarajevo
2. Uspostavljanje saradnje sa gradskim opštinama Koordinator projekta je Upravni odbor Česke besede Sarajevo
3. Posjeta Pragu i uspostavljanje saradnje sa Domom nacionalnih manjina Koordinator projekta je Upravni odbor Česke besede Sarajevo
4. Proslava božićnih i novogodišnjih praznika
5. Digitalizacija časopisa Česke besede – brojeva od 1/1997 do dvobroja 45-46/2006
6. Organizacija Petih susreta prijateljstva Radna grupa
7. Nastavak aktivnosti oko sanacije spomenika Koordinator projekta Tomislav Krzyk
8. Informator 2/2008

***Važna napomena:** Pomoć u realizaciji navedenih aktivnosti svih zainteresovanih članova Udruženja je dobrodošla*

Uz ovaj broj INFORMATORA u dodatku «PREZIDENTI» preuzeto iz časopisa ČR «Vítá Vás srdce Evropy» broj 3/2008

Sarajevo; 01.07.2008.

Upravni odbor Česke besede Sarajevo

Izvod iz statistike posjećenosti WEB stranice **www.ceskabesedasa.ba**

Zbir po mjesecima										
Mjesec	Dnevni prosjek				Ukupno po mjesecu					
	Hits	Files	Pages	Visits	Sites	KBytes	Visits	Pages	Files	Hits
Juni 2008	193	166	17	6	190	33084	207	520	4980	5808
Maj 2008	160	132	13	7	203	27220	224	406	4094	4963
April 2008	223	205	17	5	207	37366	176	529	6150	6712
Mart 2008	186	142	23	6	193	31920	187	727	4420	5795
Februar 2008	279	216	21	5	159	44317	171	630	6283	8108
Januar 2008	322	212	19	6	188	48371	213	598	6602	9986
Ukupno						222278	1178	3410	32529	41372

INFORMATOR pripremila Jovanka Manzalović Šalaka
Lektorisala Gordana Frimel
Priprema i štampa: Igor Sivjakov

Tel: (387) 033 202 192;
Nevrt Ljiljana

033 668 551;
Hrzek Branka

061 546 144;
Krzyk Tomislav

061 504 408
Manzalović Š. Jovanka

Fax: (387) 033 664 160
ceska_beseda_sa@yahoo.com